

**Белорусский государственный университет
Филологический факультет
Кафедра английского языкознания**

Аннотация к дипломной работе

«Фразеосемантические поля ‘смелость’ в русском и ‘courage’ в английском: степень близости одноименных полей»

Латыш Вероника Викторовна
Руководитель Гутовская Марина Степановна

2015 год

РЕФЕРАТ ДИПЛОМНОЙ РАБОТЫ

Дипломная работа состоит из 47 страниц, не считая 3 приложений, списка литературы, включающего 17 лексикографических и 44 научных источников.

Ключевые слова: ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКАЯ ЕДИНИЦА, ФРАЗЕОСЕМАНТИЧЕСКОЕ ПОЛЕ (ФСП), ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКАЯ КАРТИНА МИРА, ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИЙ КОНЦЕПТ, ТИПЫ МЕЖЪЯЗЫКОВЫХ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ, ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИЙ ЭКВИВАЛЕНТ, ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛОГ, СЕМАНТИЧЕСКИ БЕЗЭКВИВАЛЕНТНАЯ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКАЯ ЕДИНИЦА), СЕМАНТИЧЕСКАЯ БЛИЗОСТЬ ПОЛЕЙ, КАЧЕСТВО СООТНОСИМОСТИ ПОЛЕЙ.

Объектом исследования являются актуальные значения русских и английских фразеологических единиц, связанных со смелостью.

Целью исследования является установление степени соответствия русского ФСП 'смелость' и английского 'courage' в семантическом и качественном отношении.

В соответствии с поставленной целью в работе применены следующие *методы исследования*: метод цепочки словарных дефиниций (выделение слов, реализующих архисему смелости), контрастивно-лексикографический метод установления составов ФСП способом сплошной выборки из одноязычных словарей и спорадической выборки из одноязычных и двуязычных словарей, компонентный анализ словарных дефиниций, метод семантико-понятийной классификации фразеологизмов (при выделении внутри ФСП отдельных фразеосемантических групп), лингвокогнитивные межъязыковые сопоставительные методики, метод количественного анализа данных, касающихся изучаемых языковых явлений, метод статистической обработки полученных количественных данных.

В процессе работы получены следующие *результаты*:

Определена мера семантической близости ФСП 'смелость' и 'courage', равная 0,36, из чего следует, что мера семантической близости двух коррелятивных ФСП выше среднего.

Выявлены превалирующие межъязыковые фразеологические отношения между фразеологизмами смелости русского и английского языков. Преобладание эквивалентов указывает на высокое качество соотносимости фразеологических единиц.

Дипломная работа представляет собой самостоятельное исследование. В работе содержится анализ значительного по объему материала, собранного лично автором. Семантика смелости не изучалась исключительно на фразеологической основе в рамках лингвокогнитивного аспекта и в сопоставлении фразеологических единиц русского и английского языка. Большинство изученных языковых фактов впервые явились предметом рассмотрения, что и определяет *новизну полученных результатов*.

ABSTRACT OF THE DIPLOMA THESIS

Diploma thesis consists of 47 pages, apart from 3 appendixes and list of references consisting of 17 lexicographic and 44 scientific sources.

Keywords: PHRASEOLOGICAL UNIT, PHRASEOSEMANTIC FIELD (PSF), PHRASEOLOGICAL WORLDVIEW, PHRASEOLOGICAL CONCEPT, TYPES OF INTERLINGUAL PHRASEOLOGICAL RELATIONS (PHRASEOLOGICAL EQUIVALENT, PHRASEOLOGICAL ANALOGUE, SEMANTICALLY NON-EQUIVALENT PHRASEOLOGICAL UNIT), SEMANTIC CONTIGUITY OF FIELDS, QUALITY OF FIELD CORRELATION.

Object of the research is current meanings of Russian and English phraseological units connected with courage.

Aim of the research is to determine the degree of semantic and qualitative correspondence of Russian phraseosemantic field 'смелость' and English field 'courage'.

In accordance with stated aim the following *research methods* were used: chain of dictionary definitions method, (selection of words that implement the archiseme of courage); contrastive-lexicographical method of PSF composition establishment by means of continuous sampling from monolingual dictionaries and by means of sporadic sampling from monolingual and bilingual dictionaries; component analysis of dictionary definitions; method of semantic-conceptual classification of phraseological units (applied while dividing PSF into separate phraseosemantic groups); linguo-cognitive interlingual contrastive methods; method of quantitative analysis of the data connected with studied linguistic phenomena; method of statistic processing of received quantitative data.

In the process of the research the following *results* were obtained:

Measure of semantic contiguity of PSF 'смелость' и 'courage' was calculated. It is equal 0,36, which proves that the measure of semantic contiguity of two correlative PSF is above the average.

Prevailing interlingual phraseological relations between Russian and English phraseological units of courage were detected. Dominance of equivalents shows the high quality of correlation of phraseological units.

Diploma thesis is presented as independent research. It includes the analysis of substantial material, assembled by the author. Semantics of courage has not been studied solely on the phraseological basis within linguo-cognitive aspect, and in comparison of Russian and English phraseological units. The majority of

examined linguistic facts have been the object of the research for the first time, what defines the novelty of obtained results.

РЭФЕРАТ ДЫПЛОМНОЙ РАБОТЫ

Дыпломная работа складаецца з 47 старонак, не лічачы 3 дадаткаў і спісу літаратуры, які ўключае 17 лексікаграфічных і 44 навуковыя крыніцы.

Ключавыя словы: ФРАЗЕАЛАГІЧНАЯ АДЗІНКА, ФРАЗЕАСЕМАНТЫЧНАЕ ПОЛЕ (ФСП), ФРАЗЕАЛАГІЧНАЯ КАРЦІНА СВЕТУ, ФРАЗЕАЛАГІЧНЫ КАНЦЭПТ, ТЫПЫ МІЖМОЎНЫХ ФРАЗЕАЛАГІЧНЫХ СТАСУНКАЎ, ФРАЗЕАЛАГІЧНЫ ЭКВІВАЛЕНТ, ФРАЗЕАЛАГІЧНЫ АНАЛАГ, СЕМАНТЫЧНА БЕЗЭКВІВАЛЕНТНАЯ ФРАЗЕАЛАГІЧНАЯ АДЗІНКА), СЕМАНТЫЧНАЯ БЛІЗКАСЦЬ ПАЛЁЎ, ЯКАСЦЬ СУАДНЕСЕНАСЦІ ПАЛЁЎ.

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца актуальныя значэнні рускіх і англійскіх фразеалагічных адзінак, звязаных з смеласцю.

Мэтай даследавання з'яўляецца ўстанаўленне ступені адпаведнасці рускага ФСП 'смеласць' і англійскага 'courage' ў семантычным і якасным стаўленні.

У адпаведнасці з пастаўленай мэтай у рабоце ўжыты наступныя метады даследавання: метады ланцужку слоўнікавых дэфініцый (вылучэнне слоў, якія рэалізуюць архісему смеласці), кантрастыўна-лексікаграфічны метады ўстанаўлення складоў ФСП спосабам суцэльнай выбаркі з аднамоўных слоўнікаў і спарадычнай выбаркі з аднамоўных і двухмоўных слоўнікаў, кампанентны аналіз слоўнікавых дэфініцый, метады семантыка-паняццёвай класіфікацыі фразеалагізмаў (пры выдзяленні ўнутры ФСП асобных фразеасемантычных груп), лінгвакагнітыўныя міжмоўныя супастаўляльныя метадыкі, метады колькаснага аналізу дадзеных, якія тычацца вывучаемых моўных з'яў, метады статыстычнай апрацоўкі атрыманых колькасных дадзеных.

У працэсе работы атрыманы наступныя вынікі:

1. Вызначана мера семантычнай блізкасці ФСП 'смеласць' і 'courage', роўная 0,36, з чаго вынікае, што мера семантычнай блізкасці двух суадносных ФСП вышэй сярэдняга.

2. Выяўлены дамінуючыя міжмоўнай фразеалагічныя адносіны паміж фразеалагізмамі смеласці рускай і англійскай моў. Перавага эквівалентаў паказвае на высокую якасць суадносных фразеалагічных адзінак.

Дыпломная работа ўяўляе сабой самастойнае даследаванне. У рабоце ўтрымліваецца аналіз значнага па аб'ёме матэрыялу, сабранага асабіста аўтарам. Семантыка смеласці не вывучалася выключна на фразеалагічнай аснове ў рамках лінгвакагнітыўнага аспекту і ў супастаўленні

фразеалагічных адзінак рускай і ангельскай мовы. Большасць вывучаных моўных фактаў ўпершыню з'явіліся прадметам разгляду, што і вызначае навізну атрыманых вынікаў.